

Referat af Æg- og fjerkræudvalgets årsmøde 2026

Beslutningsreferat

Deltagere: Lars Bredahl, Christian Steen Mortensen, Carsten Sørensen, Axel Månsson, Henning Christen Iversen Gabelgaard, Henrik Hindby Koszyczarek, Jens Otto Rasmussen, Rasmus Prehn, Andreas Eising Sparvath og Louise Pedersen

Forperson Lars Bredahl bød velkommen.

Dagsorden for årsmødet 2026

1. Valg af ordstyrer, referent og stemmetæller

Lars Bredahl orienterede om at ordstyreren havde meldte fra i sidste øjeblik og derfor foreslog sig selv som ordstyrer. Lars Bredahl blev valgt enstemmigt.

Ordstyreren konstaterede årsmødet lovmæssigt indvarslet. Udvalgets kommissorium har styr på, hvem der er valgbare og stemmeberettigede. Valgkort er udleveret på forhånd.

Louise Pedersen blev foreslået som referent – og valgt.

Andreas Eising Sparvath blev foreslået som stemmetæller – og valgt.

Antal stemmeberettigede: 5

Dagsorden blev præsenteret.

2. Årsberetning om udvalgets arbejde

a. Formandens beretning

Lars Bredahl orienterede om året i udvalget:

Økonomi og marked

Ægproducenterne har haft et økonomisk positivt år, desværre primært som følge af prisstigninger relateret til fugleinfluenzaudbrud. Det har givet fornuftige noteringer, men samtidig skabt et økonomisk dilemma, da konventionel produktion med eksport til Tyskland fortsat giver væsentligt bedre økonomi. Økonomien er derfor et fast punkt på udvalgets møder.

For slagtekyllinger er situationen udfordret. Der er i dag meget få økologiske slagtekyllinger tilbage, da produktionen udfordres, bl.a. af frilandskyllinger og andre forhold. Økologisk Landsforening har arbejdet for at sikre finansiering til et markedsføringsprojekt, der skal styrke efterspørgslen og bevare økologiske slagtekyllinger i køledisken.

Fugleinfluenza

Fugleinfluenza er fortsat en tilbagevendende problematik, som gennem flere år har medført indelukning af dyrene. Det har store konsekvenser for dyrevelfærden og økologiens omdømme. Udvalget arbejder på to spor:

- Værnemidler - Udvalget undersøger muligheder for tiltag, som Fødevarestyrelsen kan godkende, så indelukningsperioden kan forkortes, eller så mindre producenter kan undgå indelukning.
- Vaccination - Udvalget ser vaccination som det mest lovende redskab. Det er lykkedes at få Fødevarestyrelsen til at igangsætte forsøg, og der påbegyndes vaccination af kalkuner til sommer. Håbet er, at dette kan bane vej for vaccination af høns, kyllinger og ænder.

Økologisk Landsforening internt

Der er sket en positiv udvikling i Økologisk Landsforening, hvor forperson og direktør i fællesskab har styrket økologiens synlighed og omdømme. Der har været stor opmærksomhed på, bl.a. moms på økologiske fødevarer. Udvalget oplever god opbakning fra foreningen, når der er sager relateret til æg og fjerkræ.

Køling af æg

Udvalget arbejder fortsat for, at kravet om at æg skal på køl fjernes. Danmark er et af de få lande med dette krav. Selvom der ikke forventes en ændring på kort sigt, tyder det kommende fødevarerforlig på, at kravet fjernes for små producenter med direkte salg.

Kontrol

Udvalget har oplevet markante ændringer i tilgangen til den økologiske kontrol, både i proces og praksis. Dette har givet anledning til flere svære situationer. Udvalget arbejder på at styrke dialogen med styrelserne og har drøftet konkrete sager i kontaktudvalget.

Derudover har der været aktivitet fra dyreaktivistgrupper, som har filmet hos økologiske producenter om natten. Udvalget vurderer, at de viste forhold var normale, men understreger vigtigheden af fortsat ordentlighed i driften.

Hanekyllinger

Ved æglæggende høns sorteres hanekyllingerne fra ved rugerierne, da de ikke har et produktionsmæssigt formål. De aflives humanitært og anvendes, bl.a. til dyrefoder. Udvalget anerkender, at dette ikke er en optimal løsning.

Der er modtaget henvendelser fra aktører der ønsker opbakning til et forbud mod aflivning af hanekyllinger. De arbejder for teknologier til kønsbestemmelse i æg, så hanekyllinger kan sorteres fra før klækning. Udvalget følger udviklingen, men har visse forbehold, da:

- nogle teknikker foretages sent i inkubationen og indebærer indgreb i fosteret
- teknologien er dyr og ikke fuldt udviklet. Dette kan også risikere at presse mindre rugerier ud
- Udvalget ønsker at bevare mangfoldigheden i produktionen og ser derfor også potentiale i dual purpose-høns.

Opdræt af levekylinger / hønniker

EU-reglerne for opdræt er i høj grad kopieret fra reglerne for voksne høner, hvilket ikke afspejler levekylingernes behov. Udvalget arbejder for særskilte regler, der tager hensyn til levekylingernes udviklingstrin.

Det er samtidig en udfordring, at de nuværende opdrætssystemer risikerer at blive udfaset af kommende EU-regler. Udvalget arbejder for løsninger, der både sikrer dyrevelfærd og giver producenter investeringssikkerhed. Der er aftalt møde om emnet sidst i februar 2026.

Kravet om 100 % økologisk foder nærmer sig, men der mangler fortsat råvarer. Udvalget arbejder for en udskydelse af fuld implementering.

Lars Bredahl rundede beretningen af med at se ud i fremtiden. Udover de nævnte emner vil der inden for de næste 5-10 år også blive arbejdet med:

- ESG: Økologiske æg og fjerkræ står godt, da vi har et klimavenligt produkt, og vi skal som branche blive bedre til at kommunikere dette.
- Regenerativt landbrug: Et område med stigende fokus, hvor dialogen mellem økologi og regenerative principper kan give nye muligheder.
- Udvalget skal styrke dialogen og kommunikationen med kolleger og branchen generelt og synliggøre det arbejde, der udføres.

Lars afsluttede med at udtrykke stolthed over, hvor meget økologi der findes i kølediskene i dag, men bemærkede, at vi muligvis nærmer os grænsen for, hvad der realistisk kan forventes af en hønes ydelse.

b. Debat og spørgsmål

Hanekyllinger blev drøftet med fokus på både dyrevelfærd, klima, økonomi og de praktiske konsekvenser for produktionen. Der blev rejst spørgsmål om, hvornår det er mest hensigtsmæssigt at aflive et individ – som daggammelt eller senere – og hvordan dette afspejler et både fagligt og etisk forsvarligt valg. Der var bred enighed om, at dette var et svært spørgsmål, som der ikke blev konkluderet endelig.

Mulighederne for kønsbestemmelse af æg blev drøftet som et muligt alternativ, men teknologien er fortsat dyr og vil føre til højere forbrugerpriser. Det blev fremhævet, at økologiske produkter helst skal forblive økonomisk tilgængelige for så mange som muligt, og at prisstigninger derfor udgør en udfordring. Der blev desuden henvist til erfaringer fra udlandet, hvor hanekyllinger opdrættes under mindre optimale forhold, hvilket rejser spørgsmål om både velfærd og bæredygtighed.

Det blev bemærket, at der politisk arbejdes hen imod et europæisk forbud mod aflivning af hanekyllinger fra 2030, og at dette sandsynligvis vil gælde alle produktionstyper. Teknologien til

ægssortering forventes samtidig at udvikle sig hurtigt og blive billigere, hvilket potentielt gør løsningen mere realistisk i årene frem mod et sådant lovkrav.

Økonomien i dual purpose-høns blev drøftet, og det blev vurderet, at denne løsning formentlig vil forblive et nicheprodukt, da kombinationen af gode æg- og kødegenskaber genetisk er vanskelig. Et konkret forsøg i Danmark, med kønssorterede æg, viste desuden udfordringer med vægtvariation og øget dødelighed ved kønsselektion i visse opdræt.

Der var enighed om, at der er behov for at se problemstillingen bredt og balancere dyrevelfærd, økonomi, klima og forbrugerhensyn. Det blev fremhævet, at aflivning uanset hvad vil finde sted i et animalsk produktionssystem, og at det derfor kan være mest hensigtsmæssigt at gøre det tidligt, hvis alternativerne skaber dårligere velfærd eller stort ressourcespild.

Afslutningsvis blev det bemærket, at adfærdsforskelle mellem forskellige hønseracer kan spille en rolle i håndteringen af haneekyllinger, og at dette kan være et relevant område at undersøge nærmere fremover.

Fugleinfluenza blev drøftet med fokus på både forebyggelse, håndtering og konsekvenser for dyrevelfærd og produktion. Der blev peget på, at flere typer fugleskræmmere og beplantningsløsninger kan have potentiale til at reducere besøg af vilde fugle og at der fortsat skal lægges pres på, at producenter har flere muligheder for at holde vilde fugle væk. Samtidig ønskes dette anerkendt hos myndighederne, som et værktøj, der kan resultere i lempeligere krav ift. indelukning.

Vaccination blev fremhævet som et vigtigt spor at arbejde videre med, da erfaringer viser, at vacciner kan mindske smittespredning, selvom de ikke eliminerer risikoen fuldstændigt.

Indelukningskravene blev fremhævet som en væsentlig udfordring for dyrevelfærden og fordi det går imod økologiens DNA, hvor adgang til udearealer er helt afgørende.

For små producenter med mobile hønsehuse er det også vanskeligt at holde dyrene inde, og udvalget skal fortsat samarbejde tæt med Udvalget for småskalaproduktioner for at imødekomme deres ønsker og virkelighed.

Der var desuden drøftelser af bøder og sanktioner ved manglende efterlevelse af indelukningskrav samt drøftelser om modeller, hvor mindre producenter eventuelt kan vælge frivillig udegående drift mod at frasige sig erstatning.

Endelig blev det fremhævet, at der er behov for en mere klar og struktureret tilgang til håndtering af fugleinfluenza fra myndighedernes side, da nuværende praksis opleves som usikker og svær at navigere i

3. Planer for næste års arbejde i udvalget

Blev taget under punkt 2.

4. Valg af udvalgsmedlemmer og suppleant i henhold til kommissoriet

Jf. kommissoriet skal der vælges 3 udvalgsmedlemmer for 2 år samt 1 suppleant for 1 år.

På valg i 2026 er: Lars Bredahl, Christian Steen Mortensen, Torben Bredahl, suppleant
Peter Ritter havde meddelt at han trækker sig fra udvalget.

Opstillede kandidater var: Lars Bredahl, Christian Steen Mortensen, Torben Bredahl og Henning Christen Iversen Gabelgaard.

Lars Bredahl stillede for Torben Bredahl og herefter var der valg.

Valgt blev:

- Lars Bredahl
- Christian Steen Mortensen
- Henning Christen Iversen Gabelgaard
- Torben Bredahl, suppleant

Æg- og fjerkræudvalget består herefter af:

- Hans Klemmensen
- Hardy Eskildsen
- Jens Otto Rasmussen
- Lars Bredahl
- Christian Steen Mortensen
- Henning Christen Iversen Gabelgaard
- Torben Bredahl, suppleant

5. Eventuelt

Mødet afsluttede med at Lars Bredahl fortalte om hans oplevelse med fugleinfluenza.

Herefter sluttede mødet og Lars Bredahl takkede for deltagelse.

Ordstyrer Lars Bredahl

Referent Louise Pedersen